„UNIVERSUL" IN ARDEAL

Reabilitarea demnității naționale în Transilvania

O demnă măsură luată de Corpul II Armată

Orăștie, 20 Martie

In ținuturile alipite cu atâtea jertfe, sunt încă, după 20 de ani de domnie românească, multe probleme de mare importanță socială și național-politică de rezolvat în interesul demnității noastre naționale.

Rezolvarea lor a fost stânjenită, iar acum de politicianii cari au sacrificat interese superioare ale neamului de dragul străinilor cari îi votau în alegeri în urma pactelor electorale.

Una din problemele nerezolvate era și obligativitatea folosirii limbei românești în serviciile publice.

Unele guverne au luat măsuri paliative, cari obligau pe șefii de slujbă publici la folosirea limbei oficiale în serviciile publice, dar nu s'a căutat de nici un guvern ca să fie și respectată această salutară dispoziție și contravenienților să li-se aplice cuvenita sancțiune.

Iată că noua orânduire și așezare constituțională a soluționat prin organele militare superioare acest neajuns.

Pe viitor limba românească va trebui să fie respectată în serviciile publice atât de funcționarii minoritari recalcitranți până acuma, cât și de unii români cari atât în convorbiri oficioase cât și particular în locaturi publice și pe stradă — cum e durere și la Orăștie! — foloseau cu predilecție altă limbă, decât cea românească !...

D. general George Oprescu, comandantul corp. VII armată Sibiu, a dat o ordonanță care a produs o mare satisfacție în rândul elementului român — stăpân al acestui ținut, prin care se pune în vedere aspre pedepse acelor funcționari cari vor mai desprețui și în viitor limba statului în instituțiunile publice.

Sunt tot așa de binevenite și primite de elementul românesc din jud. Hunedoara și dispozițiile luate de d. prefect colonel C. Bengliu, privitor la demnitatea națională.

După 20 ani de domnie, abia acum începem să ne afirmăm ca stăpâni.

Aspecte din Anglia

Conferința d-lui ing. C. Teodorescu, rectorul politechnicei din Timișoara la secția A. G. I. R. Arad

Arad, 20 Martie

Duminică înainte de amiază la sediul asociației „AGIR" din localitate a vorbit d. ing. C. Teodorescu, rectorul școalei politehnice din Timișoara. Conferința d-sale a fost intitulată „Aspecte din Anglia".

Conferențiarul începe prin a descrie atmosfera în care trăim azi, găsind necesar a face să defileze înaintea auditorului, câteva aspecte din Anglia, cari vor avea o mare importanță pentru inginerii români. Este necesară o caracterizare generală a poporului englez, pentru că această națiune are atâtea particularități și se diferențiază atât de mult de alte popoare, încât fără cunoașterea acestora este imposibilă înțelegerea ei. Toate informațiunile pe cari le dă despre poporul englez, sunt impresiunile d-sale personale, cari pot fi văzute altfel de alți vizitatori și călători ei Angliei. Viața poporului englez este foarte multilaterală. Prima caracteristică a acestui popor este personalitatea. Englezii mai întâi cântăresc bine persoana și numai după aceea stau cu ea de vorbă. Astfel, d. ing. C. Teodorescu expune câteva întâmplări personale ale d-sale, din cari se evidențiază superioritatea acestei națiuni. Datorită acestei superorități, valoarea unei persoane este recunoscută oricărei persoane, indiferent de rangul sau locul ce-l ocupă în societate. Englezul e gentleman și ține să fie așa față de toată lumea cu care vine în atingere. De această calitate a lor englezii sunt foarte geloși.

O altă caracteristică a englezilor este religiozitatea. Aceasta însă nu se manifestă numai prin faptul formal al frecventării bisericei sau prin cel al repausului complet în zilele de Duminică și sărbătoare, ci și prin purtarea și atitudinea profund reverențioasă față de Divinitate ce o manifestă fiecare englez și în particular. Toți englezii cunosc regulele serviciului divin, ei citesc zilnic texte din Biblie, fapt care explică mulțimea bisericilor și sectelor religioase din Anglia. O interesantă manifestare exterioară a religiozității, o constitue amvoanele ridicate în plină stradă. Pe unele clădiri sunt afișate versete din Biblie. Acelaș lucru este și pe zidurile întreprinderilor industriale și comerciale, unde, muncitorii înainte de a intra și a-și începe lucrul, se opresc la trepte, citesc versetul și numai pe urmă intră în ateliere. In ziarele engleze există o rubrică permanentă în care se desbat probleme religioase și diferite texte biblice.

Tradiția, o altă caracteristică a poporului englez, ei o păstrează cu mândrie. Ea însă nu este o rutină, ci o legătură trainică cu faptele mari ale trecutului.

Politeța englezească este cunoscută de toată lumea. Insă a fi politicos în sens englez este: „a deranja cât se poate mai puțin pe semenul tău și dacă e posibil nici decât".

Alături de politeță, este cinstea. In Anglia nu se legitimează nimeni. Ori unde te prezinți, nu ți se cere nici un act doveditor al identității, chiar dacă te prezinți la ghișeul unei bănci pentru a ridica bani, ori altele asemănătoare.

In Anglia se dă o mare cinste celor ce au făcut războiul, de aceia în localurile publice sunt afișate plăci comemorative purtând numele celor căzuți în războiu și altele, numele celor cari au făcut războiul sau au fost răniți.

Datorită acestor calități, justiția engleză, reprezentată prin judecătorul de pace, este profund diferențiat de colegii săi din Europa. Judecătorul de pace este ales dintre oamenii recunoscuți ca cei cu mai mult bun simț și el nu judecă după texte de lege, ci după cum îi dictează bunul său simț. Sentința, totdeauna îi urmează și o lecție de morală, chiar în cazul când acuzatul sau prevenitul este achitat.

Urmează o descriere amănunțită a instituțiilor de caritate publică a spitalelor, a cerșetoriei, etc .Conferențiarul arată că spitalele sunt întreținute din contribuțiunea benevolă.

Trecând la capitolul poliție, arată că acest organ al statului este extrem de rațional și științific organizat.

Un capitol extrem de important în aspecte despre Anglia, este fără îndoială, respectul pentru Suveran. Regele Angliei este iubit de către supușii săi întocmai ca un părinte, ca un tată. Dragostea aceasta se deosebește de cea a altor popoare. Dupăfiecare spectacol se cântă imnul regal.

Inainte de a trece la viața științifică din Anglia, d. rector Teodorescu face câteva expuneri asupra circulației și trenurilor engleze. Pe tot parcursul liniilor ferate, ele sunt îngrădite cu garduri de fier. Câmpurile de asemenea sunt îngrădite, cu ziduri sau garduri de fier. Clădirile gărilor sunt profund deosebite de cele din Europa. Taxicourile așteaptă lângă vagoane, așa că pasagerii trec din vagon, direct în automobil. Totul se petrece într'o ordine desăvârșită și aceasta nu este impusă, ci e o dovadă de superioritate omenească. După aceste, conferențiarul, continuă descriind viața din uzini și fabrici, unde să găsește o adevărată ambianță familiară. Dela directorul general, până la ultimul lucrător, toată lumea se prezintă la muncă la 8 dimineața și pleacă la cinci după amiazi. Directorii întreprinderilor sau ai uzinelor nu semnează nici o hârtie. Toată ziua și-o petrec prin ateliere în mijlocul muncitorilor. Intreaga corespondență este lucrată și semnată de secretari. Pentru a face o icoană cât mai clară despre felul cum se lucrează în întreprinderile engleze, d. ing. Teodorescu, descrie o mare oțelărie din Anglia, în care a stat mai mult timp.

In întreprinderile din Anglia există o carte, numită cartea neagră, în care se consemnează toate greșelile dela toate piesele, ce s'au făcut în timpul pregătirii lor. Greșelile acestea sunt examinate de director și ingineri, iar a doua zi îndreptate, pentru o perfecționare a manufacturării. Datorită acestor procedee, producția a ajuns la un înalt grad calitativ.

Pentru a arăta că directorii nu sunt numai pentru a da ordine, conferențiarul arată că ei încheie situațiile lunare, după notițele făcute în cursul lunei. Nici în fabrici sau întreprinderi nu este înlăturată tradiția, astfel că mașinile sunt păstrate până la completa lor uzare, în ateliere. Astfel într'o mare fabrică, transporturile păcălor de fier se făcea în modul cel mai rudimentar. La masă ,toți inginerii sunt împreună, întocmai ca într'o familie, iar cel mai în vârstă, ocupă locul din fruntea mesei și servește pe ceilalți.

Inginerii englezi nu învață la școală. Ei încep prin a învăța meseria, iar la 14 ani intră în universitate. Se poate învăța ori unde. La universitate se cere un simplu examen de admitere. Ziua lucrează în uzină, iar seara urmează cursurile universității. Fiecare învață ce vrea, când vrea și cum vrea. Cursuri sunt puține, iar studenții în raport cu ele, — tot puțini. Dar studiile sunt ușurate foarte mult prin bogat instalatele laboratoare ale universităților. Salarul profesorilor este dela un milon până la două milioane lei anual. Chiar studenții sunt plătiți prin diferite premii, dându-li-se prin aceasta posibilitatea de a face călătorii în străinătate.

In partea finală a conferinței, conferențiarul se ocupă de societățile inginerești din Anglia și subliniază că cele mai bune volume din literatura universală sunt acele din literatura engleză, pentru că ele nu cuprind lucruri senzaționale, ci numai reale. Englezul nu scrie decât atunci când are ce scrie.

Pentru colegii ingineri din România, este recomandabilă cunoașterea limbei engleze și a lucrurilor din Anglia. Deci, atunci când un inginer român vrea să plece în străinătate, d. ing. C. Teodorescu, recomandă cu toată căldura drumul spre Anglia.

După conferința, acoperită cu aplauze, în numele inginerilor din sală, d. ing. Șerbănescu a mulțumit d-lui rector C. Teodorescu, pentru instructiva conferință ținută.

Anchetarea fraudelor dela biuroul populației din Cluj

Cazul a fost deferit tribunalului

Cluj, 21 Martie

In numeroase rânduri ne-am ocupat pe larg despre ancheta acupra fraudelor de la biroul populației de pe lângă chestura poliției Cluj, fraude cari par că s'au săvârșit pe vremea când șef al acestui serviciu a fost d. comisar Gheorghe Chendi, iar chestor d. Victor Pulca.

Deși între timp au mai fost câteva anchete pentru stabilirea precisă a faptelor, toate aceste anchete au rămas neterminate.

Ultima anchetă a pornit în urma unui dosar depus de d. comisar dr. Virgil Șerban, care venind la conducerea serviciului numit și dându-și seama cum stau lucrurile, s'a grăbit să raportaze superiorilor săi.

Insărcinarea dată de aceștia pentru anchetarea cazului, a avut ca rezultat un dosar cu peste 100 de pagini bătute la mașină și care, pe lângă numeroase chitanțe al căror număr nu corespunde cu cele de pe cotoarele rămase în arhiva serviciului, mai cuprinde numeroase declarații de la diferite persoane cari declară că au plătit pentru actele ce le trebuiau sume mult mai mari decât cele cuvenite, fiind totuși bucuroși că au putut intra în posesia actelor.

Cu verificarea celor arătate a fost însărcinat d. subinspector dr. I. Diacu.

Noul anchetator fiind între timp mutat la Satu Mare, unde a s'au încredințat agendele poliției publicul clujan a crezut că este vorba de o nouă încercare de mușamalizare, iar gazetele s'au grăbit să semnaleze lucrul.

Cu această ocazie, am arătat lămurit că poliția este datoare să ducă ancheta până la capăt și să dea un comunicat în care să se arate lămurit dacă au fost sau nu fraude la biroul populației dela chestura poliției.

Lucrul acesta era cu atât mai necesar, cu cât din atmosfera creeată în urma acestei anchete, dacă nu s'ar fi ajuns la o clarificare categorică a lucrurilor, pentru a se pune capăt tuturor svonurilor, prestigiul instituției ar fi avut de suferit.

Ancheta însă a fost repede continuată chiar de cel care o începuse.

Nu se cunoaște rezultatul ei, deoarece autoritățile păstrează o desăvârșită tăcere.

Se știe însă că la începutul acestei săptămâni dosarul cu pricina, precum și constatările anchetatorului, au fost remise tribunalului, care a deferit cazul cabinetului I de instrucție, pentru continuarea cercetărilor.

Rezultatul neașteptat al unei bătăi

Un fiu și-a descoperit tatăl după 20 de ani

Cluj, 21 Martie

Un caz care iese din comun s'a întâmplat Luni dimineața la birtul „Ararat" din cartierul Meisner.

Muzicantul Ioan Munkacs și-a descoperit familia după 20 de ani, la o... bătaie.

De cu seară, poposise la acel birt țăranul Ioan Munkacs, originar din comuna Selicia (Cluj).

Chefliu din fire, țăranul a început să petrească, poruncind muzicanților să-i cânte numai lui.

Șef al orchestrei de acolo nu era altul decât tot un Ioan Munkacs, fără ca însă ca unul din ei să știe că este cel puțin tiz cu celalt.

Petrecerea a ținut toată noaptea.

Dimineața, când țăranul Ioan Munkacs a dat să plece, muzicantul Ioan Munkacs i-a aținut calea și i-a cerut să-i plătească fiindcă-i cântase noaptea întreagă.

Cum țăranul nici nu se gândea la așa ceva, între cei doi Munkacs s'a încins o părială în lege, care i-a adus în fața comisarului de poliție.

Din declarațiile ce s'au făcut aci s'a ajuns în curând la concluzia neașteptată că cei doi bătăuși nu erau decât tatăl și fiul.

Tânărul Ioan Munkacs fusese născut pe când tatăl său se afla pe front. Mamei sale fiindu-i frică să nu fie trasă la răspundere de soțul ei pentru faptul că păcătuise, după nașterea copilului, care a fost trecut pe numele lui Ioan Munkacs și drept fiu al acestuia, deoarece femeea era căsătorită în toată regula, a dăruit copilul împreună cu o sumă oarecare de bani, unor țigănci din Cluj, cari l-au crescut ca pe copilul lor și cari în mod firesc nu i-au putut da altă meserie decât pe ceea de lăutar.

Țăranul Ioan Munkacs nu s'a arătat căutși de puțin încântat în fața acestei descoperiri, care pe lângă că-i arăta după aproape 20 de ani infidelitatea soției sale îi mai deschidea și o perspectivă destul de tristă, fiind și așa tatăl a altor 11 copii.

Tânărul Ioan Munkacs a fost însă foarte bucuros că și-a descoperit tatăl, deoarece se apropia vremea să-și facă serviciul militar și îi trebuiau actul de naștere și de naționalitate, despre cari știa foarte vag dela cele două țigănci, — cari îl crescuseră și cari muriseră între timp, — că va trebui să le caute în comuna Selicia de unde este originar.

De bucurie, tânărul lăutar, l-a luat pe tatăl său în brațe și l-a sărutat. Și nu numai că nu i-a mai cerut plată pentru „cântarea" făcută, dar i-a promis că are să-i facă meșteri lăutari și pe ceilalți unsprezece frați ai lui, pe cari încă nu-i cunoștea.

Intrunirea profesorilor secundari din Arad

19 Martie

Sâmbătă după amiază, s'a ținut în sala profesorilor dela liceul „Moise Nicoară" o întrunire a profesorilor secundari din localitate. La întrunire a participat și d. prof. I. Nisipeanu ,președintele „Asociației generale a profesorilor secundari", care a sosit dimineața în Arad.

Prima cuvântare a fost a d-lui prof. **Al. Constantinescu**, președintele secției Arad, care a salutat pe d. profesor Nisipeanu și i-a urat bun venit. A continuat asigurând pe președintele asociației profesorilor secundari de întreg devotamentul membrilor arădani.

In răspunsul său, d. prof. I. Nisipeanu a exprimat în primul rând bucuria că se găsește în mijlocul acestei secții, care poate fi invidiată de cele din alte orașe ale țării. De altfel Aradul, prin marele număr de profesori, membri în asociație, reprezintă pentru învățământul secundar al țării o importanță deosebită.

In continuarea cuvântării sale, d. prof. Nisipeanu a făcut o amplă expunere a situației asociației profesorilor secundari, arătând că în urma inițiative pornite dela profesori, s'a constituit la București, în urmă cu doi ani, o asociație generală a salariaților publici. Scopul pentru care s'a constituit este lupta pentru armonizarea salariilor, care să se facă în așa fel, încât profesorul secundar să fie în mod echitabil retribuit pentru munca ce o depune și să fie în proporție sau mai bine zis la egalitate cu salariile ce le primește un căpitan sau un judecător de ședință, pentru că numai în felul acesta se poate asigura profesorilor minimul necesar pentru o viață conformă cu pregătirea și menirea lor.

Anul acesta, continuă expunerea d-lui prof. Nisipeanu, problema salarizării corpului profesorilor secundari se pune din nou, iar pentru o completă lămurire a celor în drept, a înțocmit un memoriu, pe care l-a prezentat d-lui ministru al educației naționale, într'o audiență ce i s'a acordat.

Punctele esențiale ale memoriului înaintat sunt următoarele: să se prevadă dreptul la gradații ale celor ce sunt scadente pe data de 1 Aprilie; sporurile de definitivare scadente la 1 Aprilie 1938 să fie înscrise în buget; echivalarea salariilor profesorilor din provincie cu salariile ce se plătesc în București, inclusiv chiria; acordarea ultimilor gradații la suplinitorii profesorilor cari se găsesc în concediu de boală să fie făcută din bugetul ministerului; gradația de merit să nu se acorde pe criterii politice, iar personalul administrativ să fie recrutat pe baze reale și obiective.

Primind acest memoriu, d. V. Iamandi, ministrul educației naționale, a manifestat un vădit interes pentru doleanțele profesorilor secundari și a cerut asociației o colaborare pentru prompta și buna rezolvare a acestora.

In altă ordine de idei ,d. prof. Nisipeanu a examinat situația corpului profesoral în lumina Constituției noui, arătând că profesorii trebue să joace un rol important în colegiul intelectualilor profesioniști. Insă pentru ca aceasta să se petrească într'adevăr e nevoie de o solidaritate profesională indestructibilă.

Trecând la congresul general al asociației profesorilor secundari ce se va ține la Arad în ziua de 29 Aprilie, a anunțat următorul program ce va fi supus desbaterilor: suprapopularea claselor în învățământul secundar; reducerea programei analitice în raport cu necesitățile timpului actual; problema bacalaureatului și reorganizarea lui pe baze rationale; lacune și defecte în organizarea învățământului secundar.

In afară de aceste, adunarea generală trebue să se mai ocupe în mod special de educația elevului, care acum nu se poate face în mod satisfăcător, deoarece clasele fiind suprapopulate, profesorul nu se poate ocupa de fiecare în parte și nici nu poate adânci problemele. Pentru a demonstra justețea acestui punct de vedere, compară situația școlilor din occident cu cea a celor dela noi.

D. prof. Nisipeanu și-a încheiat cuvântarea făcând un cald apel la solidaritate și colegialitate.

D. prof. **Al. Constantinescu**, președintele secției Arad, a mulțumit d-lui prof. Nisipeanu pentru ampla expunere făcută și-l asigură de întreg devotamentul profesorilor arădani.

D. prof. **Ioan Bergheanu** a cerut sprijinul asociației privitor la asimilarea maeștrilor din învățământul secundar.

D. prof. **Nisipeanu**, arată că s'au făcut demersurile necesare privitor la această chestiune și speră că la data congresului general, chestiunea va fi fapt împlinit spre mulțumirea tuturor.

După întrunire, s'a dat o masă comună.

Aventurile unui fals inspector al muncii din Ardeal

Arad, 20 Martie

Poliția locală fiind sesizată de mai mulți frizeri, că în atelierele lor se prezintă, sub diferite pretexte, un tânăr iar după plecarea lui, de regulă constată dispariția unor lucruri, a luat chestiunea în cercetare. Ca urmare a fost prins un minor, calfă de frizer, angajat în ultimul timp la frizeria Elvira din str. I. G. Duca. In sarcina acestui minor s'au stabilit mai multe lucruri din cele reclamate de diverși proprietari de ateliere de frizerie. Astfel, minorul reținut la poliție s'a prezentat, însoțit de ucenic, la frizeria lui Nicolae Săbău din str. Eminescu, unde s'a dat drept inspector al muncii. In zăpăceala produsă de această vizită simandicoasă, minorul a furat două briciuri și o pereche de foarfeci. Mai târziu s'a prezentat la frizeria Alexandru Heder din str. Numa Pompiliu, pe care l-a lovit cu un pumn în față și i-a luat cu forța un toc rezervor și un briceag. In aceiaș zi, a luat dela Dumitru Rusanda din str. Dorobanților, o muzicuță.

Inainte cu câteva săptămâni s'a comis un furt la frizeria Elvira din str. I. G. Duca, — unde minorul transformat în inspector făcea serviciul — de unde au fost luate patru mașini de tuns și alte accesorii întrebuințate la frizat. Se bănuește că și aceste lucruri au fost furate de către acest minor, deși el refuză să-și recunoască vreo vină.

El va fi înaintat instanței pentru minori, unde cercetările vor fi continuate.

Adunarea Astrei la Dumbrăveni

Dumbrăveni, 21 Martie

Duminica trecută, după amiazi, s'a ținut, în localul Casinei române, adunarea generală a despărțământului Dumbrăveni al Astrei, sub președinția d-lui Nicolae Negruțiu, directorul liceului, asistat de d. prof. Eugen Garda, secretarul despărțământului.

D. președinte N. Negruțiu a făcut o detaliată dare de seamă asupra activității desvoltată de despărțământ dela ultima adunare generală, ținută în Mai 1936, până în prezent.

Din raportul d-lui președinte spicuim aceste date despre activitatea despărțământului: s'a organizat o școală țărănească, cu care s'a cheltuit suma de 12 mii lei; numărul cercurilor culturale a sporit cu două înființându-se astfel de nuclee de cultură în comunele Agrișteu, sub președintia d-lui Ioan Selariu preot și Sântioana, sub președinția păr. Ioan Pentia; membrii despărțământului au preluat casina orășenească, exclusiv ungurească până dănazi, instalându-se la conducerea ei și înființând în acest local o bibliotecă publică românească și o popicărie model; tot membrii despărțământului au pus bazele unei cooperative de consum românești care își va începe în curând activitatea; diferiți membri au ținut conferințe la serbări naționale și cu alte prilejuri atât în oraș, cât și în unele sate vecine.

De ziua Astrei s'au colectat 3528 lei. Soldul anului 1936 a fost de 20.767 lei și soldul anului 1937 de 21.167 lei.

S'a citit apoi proectul de buget pentru anul curent care cuprinde suma de 47.400 lei.

D. președinte, prezentând demisia vechiului comitet, a recomandat să fie alese și alte elemente, tinere, capabile de activitate rodnică.

După ce o comisie a verificat gestiunea financiară, s'a dat comitetului cuvenita descărcare, aprobând și proectul de buget pentru anul în curs.

A fost ales următorul comitet nou pentru o durată de cinci ani: președinte d. Nicolae Negruțiu, vicepreședinte d. preot-profesor Romul Albu, secretar d. prof. Ion Domnariu, fost primar, bibliotecar d. prof. Dumitru Scurtu, casier d. prof. Eugen Garda, econom d. prof. Eugen Munteanu, fost senator, iar membri în comitet d-nii ing. Victor Munteanu, dr. Horia Popa medic, cănitan Const. Boia și inv. Vasile Șerban junior.

După ce s'au înscris noui membri, adunarea generală a dec's, la propunerea d-lui prof. I. Domnariu, ținerea în cursul primăverii, de conferințe la sate, iar la toamnă, organizarea unei școale țărănești.

STIRI DIFERITE

DUMBRĂVENI

ADUNARE PROTOPOPEASCA. Zilele acestea s'a ținut, în sala festivă a primăriei orașului, o adunare protopopească, prezidată de păr. protopop I. Dragolea. Au participat preoții Nicolae Ghișaja, Grigorie Suciu, Onoriu Sas, Ioan Chișiu și Terente Radu, iar ca mireni d-nii dr. Ilarie Holom, dr. Emil Laurențiu, dr. Nicolae Ioan Danciu, Dumitru Boariu, Cornel Schian, I. Muntean, I. Bendorfean și Ilarie Racoți.

S'a făcut raportul general asupra activității preoțimei pe terenul religios, cultural și economic și s'a luat act cu satisfacție despre munca desfășurată de societatea „Sf. Gheorghe" a tinerimii ortodoxe, și a reuniunilor de femei.

Păr. Onoriu Sas, într'o conferință, a expus mijloacele cele mai bune pentru a se ajunge la scopul urmărit de societatea „Sf. Gheorghe". In jurul acestui subiect s'au încins discuții.

S'a discutat asupra cumpărării unei case protopopești în localitate. Pe urmă adunarea a votat bugetul pe anul curent.

REPREZENTAȚIE TEATRALA. — Duminică seara s'a reprezentat, în sala „Transilvania" piesa Don Carlos de Schiller, de către o trupă în turneu oficial dela teatrul Național din Cluj, condusă de cunoscutul actor d. Ion Tâlvan.

BISERICEȘTI. — Consiliul parohial ortodox român din orașul nostru, sub președinția d-lui protopop I. Dragolea, a hotărît publicarea licitației pentru construirea unei biserici în localitate, al cărei deviz este de trei milioane și jumătate lei.

ZALĂU

UN SATEAN PACALIT DE ȚIGANI. — Țiganii Gh. Lacătuș și Ion Revinuves, ambii prinși în comuna Băița, din județul nostru, au înșelat pe țăranul Gh. Sabău, promițându-i că dacă le va da bani, îi vor înmulți. Țăranul încrezător le-a dat o sumă de bani pe care țiganii și-au însușit-o. Atât țiganii cât și țăranul păcălit au fost înaintați parchetului Sălaj.

SINUCIDEREA UNUI BATRAN. — Bătrânul Iosif Pop de 72 ani din comuna Dindești, din cauza mizeriei în care trăia și-a pus capăt zilelor, tăindu-și beregata cu un briciu. A încetat imediat din viață după o scurtă suferință.

AGRESIUNE. — Ioan Surd și Ion Ticăloan, din comuna Cuceu, în urma unei vechi dușmănii, au bătut grav pe consăteanul lor anume Gh. Turbut. Contra agresorilor s'au dresat acte de dare în judecată.

INCERCARE DE SINUCIDERE. — Varga Elisabeta, în etate de 17 ani, din Valea lui Mihai, a încercat să se sinucidă bând sodă caustică. Cauza este că a fost părăsită de concubinul său anume Bari Alexandru. A fost internată în spitalul din Carei Mari.

CONDAMNAREA UNEI BANDE DE HOȚI DE VITE. — In fața tribunalului Sălaj, a venit spre judecare procesul hoților de vite Alexandru Fodor și Osz Mihai ambii din comuna Uilacul Crișului- Bihor. Ambii constituiți în bandă, au terorizat în toamna anului trecut comunele din județul nostru furând vitele sătenilor, pe care apoi le vindeau. Tribunalul după rechizitoriul d-lui procuror Tughin Nicolae, l-a condamnat la 3 ani închisoare pe Fodor Alexandru și la 2 ani pe Osz Mihai, iar pe țăranul Marusca Teodor care a cumpărat vite furate l-a condamnat la un an închisoare corecțională.

INCAERARE — Lugoj Andrei din orășelul Simleu, în urma unei certe, a bătut grav pe consăteanul său anume Culic Victor. Agresorul a fost dat în judecată.

O FETITA IMPUSCATA DIN IMPRUDENȚA. — Tânărul Mureșan Chelemen din comuna Poptelec, jucându-se cu o pușcă a împușcat, din imprudență pe fetita Cornelia Fekete. Tânărul imprudent a fost înaintat parchetului Sălaj, iar mica victimă în stare gravă a fost trimisă la spitalul din localitate.

SATENI ESCROCAȚI. — Constantin Piscu, originar din Cadrilater, pripășit prin comuna Unguraș, înșelând nalvitatea sătenilor că va face o lăptărie sistematică, a cumpărat dela aproape toți sătenii laptele de vacă ale cărui derivate le-a vândut încasând bani, iar când a fost să plătească sătenilor a dispărut din comună. Escrocul a fost prins și arestat în județul Arad. Cu actele dresate a fost depus acestui parcht.

ARESTAREA UNOR CONTRABANDIȘTI. — Șeful postului de jandarmi din comuna Pățal a arestat pe Castruț Dumitru și Ilie Tătălan din comuna Marca, județul nostru, pe când transportau peste granță tutun de contrabandă, neputând plăti amenda la care au fost condamnați au fost depuși în penitenciarul local.

NOUL MEDIC VETERINAR. — D. dr. I. Hoblea a fost transferat dela herghelia din Mangalia la Zalău și numit medic veterinar al orașului Zalău.

ORAȘTIE

TEATRU ROMANESC. — Mercuri, 23 Martie, va fi în sala „Central" la ora 9 seara, reprezentanța teatrală a ansamblului teatrului Național din București, sub conducerea societarului Ion Pella.

Se va juca „Oameni pe un sloiu de ghiață". Biletele la librăria Branga, iar seara la casă.

AIUD

ACTIVITATEA „ASTREI". — In cadrele ciclului de conferințe, organizat de despărțământul aiudean al „Astrei" au mai vorbit: d-șoara prof. Propoteanu despre viața și opera lui Alfred de Musset și d. căp. dr. Aurel Groze despre războiul bacteriologic. Conferința d-lui dr. Groze a fost apreciată mult de publicul ascultător, care și-a putut face o idee clară despre pericolul războiului de mâine.

SPORTIVE. — In cadrele campionatului distrctual, pe arena locală, s'a disputat Duminică matchul de footbal, între echipele Uranus din Turda și C. G. A. din localitate. Rezultatul a fost 3—0 în favoarea oaspeților. A condus corect d. Bratincă din Câmpia Turzii.

ADUNAREA GENERALA A PAROHIEI ORTODOXE. — Duminecă, în localul școalei primare „Axente Sever", s'a ținut adunarea generală ordinară a parohiei ortodoxe din localitate, sub președinția protopopului Iosif Pop. S'a aprobat gestiunea comitetului pe exercițiul 1937, s'a întocmit bugetul pe anul 1938 și s'a hotărît începerea lucrărilor pentru zidirea bisericii.

S'au dat depline puteri comitetului de construcție în fruntea căruia se află d. general Corneliu Savu. D-nii colonel Ioniței cu, protopop I. Pop și Solru Cealâcu, șeful gării Aiud, au fost încredințați să studieze posibilitățile reînființării corului protopopiatului.

ARAD

MOARTE SUSPECTA.—Sâmbătă dimineața, muncitorul tipograf Adalbert Biro, de 31, ani, a fost găsit mort în camera ce o avea închiriată la Ladislau Kovacs din str. Badea Cârtan. Vineri seara Adalbert Biro a venit acasă pe la orele 11 jumătate și s'a culcat, neavând sau nemanifestând nici un semn de boală. Date fiind împrejurările morții, cazul a fost raportat parchetului, cerându-se din partea poliției autopsierea cadavrului.

FOC. — Vineri seara, la acoperișul casei lui Ioan Nagy din cartierul Gai, str. Anton Pann, a isbucnit un incendiu, care a distrus întreaga casă. Paguba este de 25.000 lei. Cauzele incendiului nu se cunosc. Datorită măsurilor de prevedere luate de corpul pompierilor militari, incendiul nu s'a întins și la clădirile din vecinătate.

JUDICIARE. — Secția I a tribunalului a condamnat pe Andrei Hegedüs la șase luni închisoare pentru diferite furturi comise în oraș. Partea curioasă a lucrului e că, imediat după condamnare, parchetul a fost avizat că autorul furtului comis la Wilhelm Schwartz din piața Avram Iancu, este tot Andrei Hegedüs, care, prin urmare, va fi trimis în judecată și pentru acest furt.

— Iorga Horga, Ioan Mureșan și Ioan Burtea, toți din comuna Miniș, au fost trimiși în judecată pentru că în noaptea de 4 Februarie au pătruns în locuința lui Paul Moise din Minișel, de unde au furat diferite haine și un butoiaș cu rachiu. In fața tribunalului au recunoscut furtul, dar au susținut că au fost beți, astfel că nu și-au dat seama ce fac. Tribunalul, cu toate aceste, i-a condamnat la câte 2 ani închisoare, câte 3000 lei amendă și câte 1500 lei despăgubiri. Executarea pedepsei a suspendat-o însă pe timp de patru ani.

SERBARI CULTURALE. — In comunele Miniș și Cuvin au fost organizate serbări culturale pe seama sătenilor. Serbarea din comuna Miniș a fost organizată de directorul școlar Dimitrie Vlad, preotul Nicolae Vancea și dirijorul orchestrei locale N colae Peia, iar cea din Cuvin, de directorul școlar Ioan Drecin, având concursul premilitarilor din comună. Ambele serbări s'au bucurat de un frumos succes moral și material.

Bistrița-Năsăud

PREȚURILE MAXIMALE. — D. primar delegat Miculescu, a stabilit următoarele prețuri maximale: faină integrală, en gros 1 kg. 9 lei; en detail 9 lei; nr. 6, en gros kg. 7 lei, en detail 7.50 lei; nr. 4 en gros. kg. 9.50 lei, en detail 10 lei; nr. 0, en gros kg. 10.50, en detail 11 lei; de porumb, kg. en gros 4 lei, en detail 4 lei.

Pâinea neagră, kg. în momentul vânzări lei 8.50, pâine albă kg. 10 lei.

Carnea de vită cal. I, kg. 20 lei; de vită cal II, kg. 16 lei; de bivol kg 10 lei; de viței sugaci fără os kg. 32 lei; de viței sugaci cu os până la 10%, kg. 24 lei; de porc cu slănină, kg. 30 lei; de porc fără slănină, kg. 22 lei; antricoate de porc, kg. 34 lei; untură de porc netopită (osânză) kg. 36 lei; slănină de porc crudă, kg. 34 lei; unsoare de porc topită, kg. 42 lei.

Lapte, kg. 4 lei; unt de casă, kg. 45 lei; unt precat kg. 75 lei.

Birje: o cursă din oraș la gară 15 lei, o cursă până la 1/2 oră lei 15; o cursă dela 1/2 oră până la 1 oră, 25 lei; o cursă peste o oră, 40 lei.

Prețurile de mai sus sunt obligatorii atât pentru vânzători cât și pentru consumatori, contravenienții vor fi posibili de sancțiuni.

CLUJ

ARESTARI. — Duminică noaptea, poliția a arestat pe muncitorul Nicolae Kertes din colonia Dâmbul Rătund, pe când încerca să fure păsări din curtea casei cu nr. 62 din str. Paris.

— Elisabeta Aranszki, din str. Castaldi nr. 78, a fost arestată Luni dimineața de poliție, deoarece cu ocazia unei descinderi făcute la locuința ei, s'au găsit o mulțime de albituri provenite dintr'un furt săvârșit acum câteva zile în str. Căpitan Ignat nr. 35.

— Luni dimineața, poliția gării a arestat pe muncitorul Vasile Baba, originar din comuna Sânicoara (Cluj), pe când fura fier vechiu dela un vagon garat în stația Apahida (Cluj). Arestatul a mai furat și altă dată în acelaș fel, diferite obiecte în valoare de aproape 4000 de lei.

RAZIE. — Duminică noaptea poliția a făcut o întinsă razie. Au fost arestate 16 persoane, cari au fost date în judecată pentru contravenție la legea populației.

INCENDIU. — Un puternic incendiu a isbucnit Sâmbătă dimineața pe hotarul comunei Someșul Rece, la locul zis al Căprioarei.

Au ars aproape 15 stânjeni de lemn, în valoare de peste 10.000 de lei.

Focul a luat naștere din neglijența copiilor Gheorghe și David Nec.u, cari fiind cu o turmă de oi la câmp, au făcut foc să-și încălzească mâncarea.

ACCIDENT DE MUNCA. — Lucrătorul Petru Dan, de 38 de ani, dela atelierele C. F. R., pe când lucra Luni dimineața în apropiere de tunelul Cojocna, la lucrările de dublare a liniilor ferate din Ardeal, a fost lovit de un vagonet încărcat cu pietris Cu baza craniului fracturată, nefericitul a fost transportat cu Salvalca la clinica chirurgicală.

PETROȘANI

ARESTAREA UNUI ESCROC. — Ion Bordean, de fel din comuna Băcia, prezentându-se zilele acestea în localitate ca secretar și delegat al prefecturei jud. Hunedoara, ademenea pe funcționarii publici, promițându-le avansări în grad și măriri de salariu, luând bani de la cei cari se încredeau în el.

Numitul lucra în special printre funcționarii ceferiști, inducându-i în eroare cu niște acte pe cari le avea la el.

Fiind arestat de poliția locală, Bordean a recunoscut înșelătoriile și a fost înaintat parchetului la Deva.

Numitul a fost în serviciul mai multor preturi, ca secretar de plasă, dar a fost dat afară, fiindcă nu-și făcea serviciul în mod cinstit.

SPECTACOLE. — Joi 24 Martie a. c., se va reprezenta pe scena casinoului muncitoresc piesa „Don Carlos" în 5 acte de Fr. Schiller, — traducere de Gh. Coșbuc, — cu artiștii teatrului Național din Cluj, în frunte cu d. Ion Tâlvan.

SĂCELE

PRIMEJDIA CAINILOR TURBAȚI. — Pe când se juca în curtea casei copilul locuitorului Ștefan Balint din Baciu, pe poarta deschisă s'a repezit un câine care l-a mușcat de coapsa stângă. La țipetele copilului a alergat tatăl său pentru a alunga câinele.

A fost mușcat de mână și tatăl copilului.

Numai a doua zi a fost prins câinele și omorît, după ce a mai mușcat o mulțime de câini și găini.

Tatăl și copilul au fost trimiși imediat la institutul antirabic din București, pentrucă s'a constatat că acel câine era turbat.

Primăria comunei a chemat hingherul dela Brașov, care a adunat o mulțime de câini cu semne vădite de turbare.

S'au luat măsuri pentr stârpirea câinilor vagabonzi cari erau o adevărată primejdie, mai ales pentru copiii de școală.

TG.-MUREȘ

SINUCIDERE. — Măcelarul Iosef Vaida, în etate de 44 de ani, domiciliat în str. Nouă 15, care avea măcelărie în str. Călărașilor 2, căsătorit și tată a 4 copii, și-a pus capăt